

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van het hoofdgebouw van het Sint-Catharinacollege met binnenplaats, voortuin en afsluitingsmuur, en voortuin van de kerk met ijzeren hekwerk te Geraardsbergen

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 23 mei 2012 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen hoofdgebouw van het Sint-Catharinacollege met binnenplaats, voortuin en afsluitingsmuur, en voortuin van de kerk met ijzeren hekwerk te Geraardsbergen;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen op datum van 4 oktober 2012, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 4 oktober 2012,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012:

Wegens de historische en de artistieke en de sociaal-culturele waarde:

- als monument

het hoofdgebouw van het Sint-Catharinacollege met binnenplaats, voortuin en afsluitingsmuur, en voortuin van de kerk met ijzeren hekwerk , gelegen te GERAARDSBERGEN, Kollegestraat 11

bekend ten kadaster:

GERAARDSBERGEN, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer 397G deel

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde:

- Het Sint-Catharinacollege in Geraardsbergen is opgericht in 1850, in de plaats van het stadscollege, gesticht in 1820 onder Willem II, dat ingericht was in het oude miniemenklooster, gesticht in 1622 en hier gevestigd in 1636. De bijbehorende Sint-Catharinakerk werd door de miniemen gebouwd in 1640. In het grondplan, de inplanting van de gebouwen achter de omheinde voortuinen en het architecturale opzet is het miniemenklooster uit de 17de eeuw nog duidelijk herkenbaar

- Het hoofdgebouw opgetrokken op de plaats van het oude miniemenklooster uit de eerste helft van de 17de eeuw is illustratief voor de historische kloosterbouw.

- Het collegegebouw is een belangrijk voorbeeld van de onderwijspolitiek van Willem I. In 1823 gaf Willem I, koning der Nederlanden, de toelating om in het voormalige miniemenklooster een koninklijk stadscollege op te richten.

In 1850 werd het stadscollege omgevormd tot een bisschoppelijk college. Het Sint-Catharinacollege in Geraardsbergen is het oudste bisschoppelijk college van het bisdom Gent.

- In 1885 werden grote verbouwingswerken uitgevoerd en werd het collegegebouw met een verdieping verhoogd, het wapenschild in het fronton verwijst naar de verbouwingswerken onder bisschop Bracq van Gent (1865-1888), eigenaar van het collegegebouw.

- Bij de verbouwingswerken en hoogwaardige muurdecoratie in het interieur in opdracht van bisschop Bracq was de betrokkenheid heel groot van de Geraardsbergse kunstenaar Louis Bert - de l'Arbre, die aan de Vlaamse ontvoogdingsstrijd in de regio van Geraardsbergen een belangrijke bijdrage leverde, evenals aan de verspreiding van de neogotiek als Vlaamse en christelijk geïnspireerde stijl.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde:

- Het collegegebouw vertoont in het grondplan en het opgaande metselwerk nog sporen van het miniemenklooster uit de 17de eeuw.

- De collegegebouwen illustreren duidelijk de architecturale ontwikkeling van een miniemenklooster, opklimmend tot de 17de eeuw, tot bisschoppelijk college in de 19de

eeuw, met klassieke kloosteraanleg met twee pandhoven ten zuiden van de kerk, waarvan de kerk al een beschermd monument is.

- Het college is een goed voorbeeld van de evolutie in de schoolarchitectuur met een monumentaal karakter en van de typologische ontwikkeling van het schoolgebouw in de 19de eeuw.

- Het z.g. pand rondom een vierkant binnenplein is in 1954 verbouwd onder leiding van de architecten G. Beerlandt en H. De Boom in een eigentijdse kloosterarchitectuur met sterke referenties aan een traditioneel kloosterhof. De vernieuwde kloostergang levert een voor de bouwperiode kenmerkende bijdrage tot de moderne kloosterbouw. Het kloosterpand is een representatief voorbeeld van het traditionalistische modernisme in de religieuze architectuur van het interbellum en de vroege naoorlogse periode. Deze strekking, die sterk onder invloed stond van de Nederlandse architect A.J. Kropholler, domineerde destijds het architectuuronderwijs aan Sint-Lucas Gent. Kenmerken van deze sobere en pretentieloze architectuur zijn een rationele en eerlijke constructie, een formele eenvoud, een zakelijkheid, en een eigentijdse vormgeving geïnspireerd op vroeg-christelijke en romaanse voorbeelden.

Artistieke waarde:

Het college omvat een vertegenwoordiger van het werk Louis Bert - de l' Arbre, een prominent figuur voor de late neogotiek in Geraardsbergen. In de iconografie van de begaafde kunstenaar neemt het college een bijzondere plaats in. De decoratie van de vroegere speelzaal getuigt in een persoonlijke interpretatie van de neogotiek van een grote expressiviteit.

De muurschilderingen in de pandgangen verbeelden scènes uit de zogenaamde "vaderlandse geschiedenis", meer bepaald de christelijke middeleeuwen met kerstening en kruistochten. De voorstellingen uit het leven van de Frankische koningen en Karel De Grote symboliseren het ontstaan van het eerste West-Europese en christelijk geïnspireerd koninkrijk.

De rijk vormgegeven en kleurrijke muurschilderingen in frescotechniek, aangebracht ca. 1890 door Louis Bert - de l' Arbre, vertonen hoogstaande esthetische kwaliteiten. De sterk symbolisch geladen schilderijen met zorgvuldige detaillering sluiten in stilistisch opzicht aan bij de neogotische schilderkunst uit de tweede helft van de 19de eeuw.

Sociaal-culturele waarde:

- Het voormalige klooster en later college heeft op duidelijk herkenbare wijze een rol gespeeld in de rijke religieuze en onderwijsgeschiedenis van de stad Geraardsbergen. Het bisschoppelijk college is van sociaal-maatschappelijke betekenis voor de onderwijsgeschiedenis van de regio. Het Sint-Catharinacollege is een belangrijk voorbeeld van de regionale ontwikkeling van het katholieke onderwijs in de 19de en 20ste eeuw.

- Het college met collegekerk neemt in de stadskern van Geraardsbergen een markante plaats in.

- Muurschilderingen met educatieve voorstellingen uit de geschiedenis van Vlaanderen zijn uitgevoerd in de neogotisch tijdsgeest van het einde van de 19de eeuw.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

Brussel,

13 MAART 2013

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS